

The Pattern of Structural Relations of Academic Procrastination Based on Internet Parenting Styles with the Mediating Role of Internet Addiction

Mohammad Sadegh Haddadan^{1*} , Mahboobeh Fouladchang² , Ehsan Keshtvarz Kondazi³

1. *Corresponding Author*, Department of Educational Psychology, Faculty of Educational Sciences and Psychology, Shiraz University, Shiraz, Iran. Email: ms.haddadan@gmail.com
2. Department of Educational Psychology, Faculty of Educational Sciences and Psychology, Shiraz University, Shiraz, Iran. Email: foolad@shirazu.ac.ir
3. Department of Educational Psychology, Faculty of Educational Sciences and Psychology Branch, Islamic Azad University, Marvdasht, Iran. Email: ehsan.keshtvarz@iau.ac.ir

ARTICLE INFO

Article type:
Research Article

Article History:
Received: 03 Sep 2023
Revised: 28 Oct 2023
Accepted: 15 Nov 2023
First Published: 26 Jan 2026

Keywords:
Academic Procrastination
Internet Addiction
Internet Parenting Styles

ABSTRACT

The purpose of this research was to investigate the relationship between internet parenting styles and academic procrastination, considering the mediating role of internet addiction. This research is practical in terms of purpose and in terms of collecting descriptive-correlational information. The statistical population of the research was the secondary school students of Neyriz city in the academic year of 2020-2021, where 300 students (151 girls and 149 boys) were selected by cluster sampling method. The measurement tools included internet addiction test (IAT), Procrastination assessment scale – student (PASS) and Internet Parenting Style Instrument (IPS). The data were analyzed using structural equation modeling with SPSS (version 26) and AMOS (version 24) software. The findings of the research showed that Internet addiction has a significant and acceptable mediating role in the relationship between Internet parenting styles and academic procrastination. Also, the current research model explained 0.44% of the variance of academic procrastination. The research results showed that considering the mediating role of internet addiction, "parental permission" internet parenting style has a positive and significant relationship with academic procrastination, and "parental encouragement" style has a negative and significant relationship with academic procrastination which points out the need to pay attention to internet parenting styles.

Cite this article: Haddadan, M., Fouladchang, M., & Keshtvarz Kondazi, E. (2025). The Pattern of Structural Relations of Academic Procrastination Based on Internet Parenting Styles with the Mediating Role of Internet Addiction. *Quarterly Journal of Applied Psychological Research*, (In Press / Accepted Manuscript). doi: 10.22059/japr.2026.364557.644714

Publisher: University of Tehran Press
DOI: <https://doi.org/10.22059/japr.2026.364557.644714>

© The Author(s).

الگوی روابط ساختاری اهمال‌کاری تحصیلی بر اساس سبک‌های فرزندپروری اینترنتی با نقش میانجی اعتیاد به اینترنت

محمدصادق حدادن^{۱*}، محبوبه فولادچنگ^۲، احسان کشت‌ورز^۳ کنذازی

۱. نویسنده مسئول، گروه روان‌شناسی تربیتی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران. رایانامه: ms.hadadan@gmail.com

۲. گروه روان‌شناسی تربیتی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران. رایانامه: foolad@shirazu.ac.ir

۳. دانشجوی دکتری تخصصی، گروه روان‌شناسی تربیتی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، واحد مرودشت، دانشگاه آزاد اسلامی، مرودشت، ایران. رایانامه: ehsan.keshtvarz@iau.ac.ir

چکیده

اطلاعات مقاله

هدف این پژوهش، بررسی الگوی روابط ساختاری اهمال‌کاری تحصیلی بر اساس سبک‌های فرزندپروری اینترنتی با نقش میانجی اعتیاد به اینترنت بود. این پژوهش از نظر هدف، کاربردی و بر حسب گردآوری اطلاعات، توصیفی-همبستگی است. جامعه آماری پژوهش دانش‌آموزان دوره دوم متوسطه شهر نی‌ریز در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ بودند که ۳۰۰ نفر دانش‌آموز (۱۵۱ دختر و ۱۴۹ پسر) به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای انتخاب شدند. ابزارهای اندازه‌گیری شامل پرسش‌نامه‌های اعتیاد به اینترنت (IAT)، اهمال‌کاری تحصیلی (PSS) و سبک فرزندپروری اینترنتی (IPS) بود. داده‌ها با استفاده از مدل‌یابی معادلات ساختاری با نرم‌افزارهای SPSS (نسخه ۲۶) و AMOS (نسخه ۲۴) تحلیل شدند. یافته‌های پژوهش نشان داد اعتیاد به اینترنت نقش واسطه‌ای معنی‌دار و قابل قبولی را در رابطه سبک‌های فرزندپروری اینترنتی و اهمال‌کاری تحصیلی دارد. همچنین مدل پژوهش حاضر ۰/۴۴ درصد از واریانس اهمال‌کاری تحصیلی را تبیین نمود. مقیاس سبک‌های فرزندپروری اینترنتی، برای نخستین بار در این پژوهش به فارسی ترجمه و ویژگی‌های روان‌سنجی آن بررسی گردید. همچنین، تاثیر این متغیر بر اعتیاد به اینترنت و اهمال‌کاری تحصیلی بررسی شد. نتایج پژوهش نشان داد با در نظر گرفتن نقش واسطه‌ای اعتیاد به اینترنت، سبک فرزندپروری اینترنتی «اجازه‌دهنده» با اهمال‌کاری تحصیلی رابطه مثبت و معنی‌دار و سبک «تشویق‌کننده» با اهمال‌کاری تحصیلی، رابطه منفی و معنی‌دار دارد که لزوم توجه به سبک‌های فرزندپروری اینترنتی را گوشزد می‌کند.

نوع مقاله:

پژوهشی

تاریخ‌های مقاله:

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۶/۱۲

تاریخ بازنگری: ۱۴۰۲/۰۸/۰۶

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۸/۲۴

تاریخ انتشار آنلاین: ۱۴۰۴/۱۱/۰۶

کلیدواژه‌ها:

اعتیاد به اینترنت، اهمال‌کاری تحصیلی، سبک‌های فرزندپروری اینترنتی

استناد: حدادن، م.، فولادچنگ، م.، و کشت‌ورز کنذازی، ا. (۱۴۰۵). الگوی روابط ساختاری اهمال‌کاری تحصیلی بر اساس سبک‌های فرزندپروری اینترنتی با نقش میانجی اعتیاد به اینترنت. فصلنامه پژوهش‌های کاربردی روانشناختی، ۰ (پذیرش شده/ آماده انتشار). . doi: 10.22059/japr.2026.364557.644714

ناشر: انتشارات دانشگاه تهران

© نویسندگان.

DOI: <https://doi.org/10.22059/japr.2026.364557.644714>

۱. مقدمه

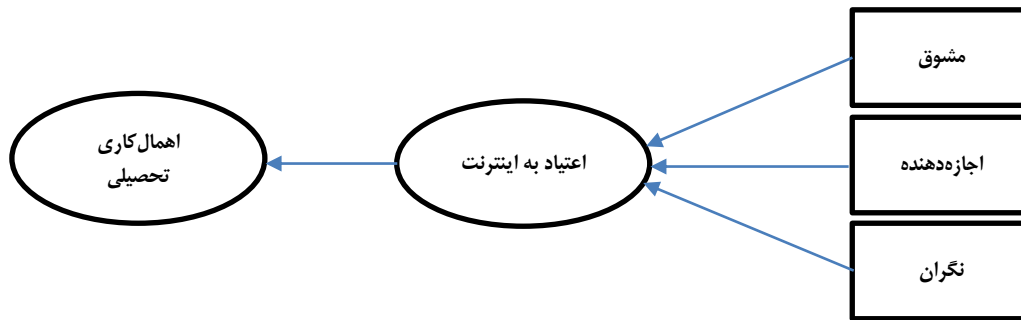
اهمال کاری^۱ یا به آینده موکول کردن کارها عادت است که در بسیاری از افراد وجود دارد تا جایی که پژوهشگران بر این باورند که این ویژگی از تمایلات ذاتی انسان است (هونگ و همکاران^۲، ۲۰۲۱). اشپورتون و همکاران^۳ (۲۰۲۲) این تعریف را بسط داده و بر چهار بعد اصلی آن تأکید می‌کنند: الف) رفتارهای به تعویق انداختن (ب) که منجر به ایجاد رفتارهای کمتر از حد متوسط (ج) در تکالیف مهم برای فرد می‌شود (د) و آشفتگی هیجانی ایجاد می‌کند. یکی از ابعاد اهمال کاری، اهمال کاری تحصیلی^۴ است که آن را تمایل غالب و همیشگی فراگیران برای به تعویق انداختن فعالیت‌های تحصیلی تعریف نموده‌اند. عوامل مرتبط با اهمال کاری تحصیلی عوامل فردی، محیطی و خانوادگی است (کشت‌ورز کندازی، ۱۳۹۷). سبک فرزندپروری^۵ یکی از عوامل خانوادگی مرتبط با اهمال کاری تحصیلی است (میکائیلی و سلمانی^۶، ۲۰۲۱). فرزندپروری به روش‌ها و رفتارهای ویژه والدین گفته می‌شود که به صورت جداگانه یا در ارتباط با یکدیگر با فرزند خود درپیش می‌گیرند و بر رشد کودک تأثیر می‌گذارند (کریمی مقدم و همکاران، ۱۴۰۲؛ ییلدیز و همکاران^۷، ۲۰۲۰). بامریند^۸ (۱۹۹۱) با توجه به پژوهش‌هایی که بر اساس مشاهده طبیعی، مصاحبه بالینی با والدین و سایر شیوه‌ها انجام داد، چهار سبک فرزندپروری مقتدرانه^۹، مستبدانه^{۱۰}، آسان‌گیر^{۱۱} و بی‌اعتنا^{۱۲} را معرفی نموده است. مطالعات نشان داده‌اند سبک‌های فرزندپروری تأثیر قابل توجهی بر پیشگیری از انواع آسیب‌های پیش‌روی فرزندان دارند؛ یکی از این آسیب‌ها، اعتیاد به اینترنت^{۱۳} است که جزء دسته اعتیادهای رفتاری محور محسوب می‌گردد (تیان و همکاران^{۱۴}، ۲۰۲۱). اعتیاد به اینترنت در زیرمجموعه اختلالات تکانه‌ای آمده است و آن نوعی استفاده از اینترنت است که بتواند مشکلات روان‌شناختی، اجتماعی، درسی و یا شغلی در زندگی فرد ایجاد کند. رایج‌ترین تعریف اعتیاد به اینترنت این است که نوعی وابستگی رفتاری به اینترنت ایجاد کند (فیروزکوهی برنج‌آبادی و همکاران، ۱۴۰۰؛ محمد و برنوس^{۱۵}، ۲۰۲۰). در اعتیاد به اینترنت فرد وابستگی شدیدی به اینترنت و استفاده از دستگاه‌های آنلاین پیدا می‌کند (دی‌استفانو و همکاران^{۱۶}، ۲۰۲۲)؛ شیوع استفاده از اینترنت در جمعیت‌های مختلف از ۰/۸ تا ۲۶/۷ درصد متغیر است و شیوع آن در نوجوانان و جوانان بیشتر است (شادزی و همکاران^{۱۷}، ۲۰۲۰). مطالعات در مورد اعتیاد به اینترنت به‌طور عمده بر روی سه دسته عوامل مؤثر تأکید دارد که عبارت‌اند از: عوامل فردی، روان‌شناختی اجتماعی و عوامل مربوط به اینترنت (دهقانی و زارعی محمودآبادی^{۱۸}، ۲۰۱۸). پژوهش حاضر در این دسته‌بندی به عوامل اجتماعی یعنی سبک‌های فرزندپروری به‌صورت ویژه در رابطه با اینترنت می‌پردازد. سبک‌های فرزندپروری اینترنتی^{۱۹} شامل سه بُعد سبک فرزندپروری اینترنتی - اجازه‌دهنده^{۲۰}، سبک فرزندپروری اینترنتی - مشوق^{۲۱} و سبک فرزندپروری اینترنتی - نگران^{۲۲} است (لاو و یوئن^{۲۳}، ۲۰۱۳). دوئراگر و لیوینگسون^{۲۴} (۲۰۱۲) تأکید می‌کنند نقش واسطه‌ای والدین در استفاده فرزندان از اینترنت بسیار مهم است. والدین سبک

1. procrastination
2. Hong et al.
3. Shportun et al.
4. academic procrastination
5. parenting style
6. Mikaeili & Salmani
7. Yildiz et al.
8. Baumrind
9. authoritative
10. authoritarian
11. permissive
12. neglectful
13. addiction to Internet
14. Tian et al.
15. Mohamed & Bernouss
16. De Stefano et al.
17. Shadzi et al.
18. Dehghani & Zareei Mahmoodabadi
19. Internet Parenting Styles
20. parental permission
21. parental encouragement
22. parental worry
23. Lau & Yuen
24. Duerager & Livingstone

اینترنتی-اجازه‌دهنده از نظر پذیرندگی- پاسخ‌دهندگی در سطح بالا و از نظر درخواست و کنترل در سطح پایینی هستند. آن‌ها نسبت به رفتارهای فرزندان خود بسیار اغماض‌کننده و در رفتار آن‌ها کمتر کنترل دارند. این والدین از درگیری پرهیز کرده و تمایل به رقابت و صمیمیت دارند. نقش فعال والدین در استفاده از سبک‌های فرزندپروری اینترنتی-مشوق شامل اقداماتی مانند: صحبت با کودک در مورد اینترنت، نشستن در کنار آن‌ها هنگام استفاده از اینترنت، ترغیب آن‌ها به کاوش در اینترنت، اشتراک‌گذاری و فعالیت آنلاین والدین با کودکان و گشت‌وگذار به‌همراه هم در اینترنت است (دوئراگر و لیوینگسون، ۲۰۱۲). علاوه بر این، والدین باید به‌دقت به تجربیات کودکانشان در استفاده از اینترنت گوش دهند و به سؤالاتی که فرزندانشان در هنگام استفاده از اینترنت با آن مواجه شده‌اند پاسخ دهند (والک و همکاران^۱، ۲۰۱۰). والدین سبک اینترنتی-نگران معمولاً کسانی هستند که دل‌نگران هستند و احساس اضطراب می‌کنند. این اضطراب‌ها و دل‌نگرانی‌ها می‌تواند سلامت روان و اضطراب فرزندان را افزایش دهد. از سوی دیگر، یک نظارت خاص بر روی فرزندان دارند. همچنین، والدین نگران با رفتارهای مقتدرانه با فرزند خود برخورد می‌کنند. از این رو، نقش والدین برای افزایش دسترسی کودکان به اینترنت مهم است (والک و همکاران، ۲۰۱۰). در مطالعه‌ای که توسط جانسون و همکاران^۲ (۲۰۰۷) انجام شد نتایج تحقیقات نشان داد کودکانی که والدین آن‌ها در فرآیند یادگیری آن‌ها به‌صورت فعال درگیر بودند، زبانی رساتر، برنامه‌ریزی فراشناختی و حافظه شنوایی بهتری نسبت به کودکانی که والدین آن‌ها درگیر نبودند، داشتند. مطالعات نشان داده سبک‌های فرزندپروری تأثیر قابل توجهی در استفاده از اینترنت دارد (چو و لی^۳، ۲۰۱۷؛ لی و تیان^۴، ۲۰۱۸؛ لو و همکاران^۵، ۲۰۱۰؛ دوئراگر و لیوینگسون، ۲۰۱۲؛ والک و همکاران، ۲۰۱۰). روشن‌زاده و همکاران (۱۴۰۱) نشان دادند که ابعاد اعتیاد به اینترنت به‌طور معنی‌داری اهمال‌کاری تحصیلی را پیش‌بینی می‌کنند؛ همچنین استاوروپولوس و همکاران^۶ (۲۰۱۳) نشان دادند که اعتیاد اینترنتی با پیشرفت تحصیلی رابطه عکس دارد. نتایج پژوهش گنگ و همکاران^۷ (۲۰۱۸)، هایلیکاری و همکاران^۸ (۲۰۲۱)، تراس و گوکسن^۹ (۲۰۲۰) و ازناز دیاز و همکاران^{۱۰} (۲۰۲۰) نشان دادند که رابطه مستقیم بین اعتیاد به اینترنت و اهمال‌کاری تحصیلی برقرار است.

به‌طورکلی، در این پژوهش سعی شده با توجه به آنچه گفته شد رابطه سبک فرزندپروری اینترنتی با اهمال‌کاری تحصیلی با نقش واسطه‌ای اعتیاد به اینترنت روی بررسی شود. اهمال‌کاری تحصیلی متغیر مهم و مورد توجه فعالین تعلیم و تربیت و روان‌شناسان آموزشی است و از آن‌جا که گزارش‌های والدین و پژوهش‌ها نشان می‌دهد که با گسترش دسترسی کودکان به اینترنت تأثیراتی بر اهمال‌کاری تحصیلی دانش‌آموزان ظاهر می‌شود و با شواهد پژوهشی که ارائه گردید، اعتیاد به اینترنت به‌عنوان متغیر واسطه‌ای جهت تبیین هر چه بیشتر علل اهمال‌کاری تحصیلی در نظر گرفته شد. بنابراین، فرضیه‌های پژوهش به شرح زیر است: ۱. رابطه بین سبک فرزندپروری اجازه‌دهنده و اعتیاد به اینترنت مثبت و معنی‌دار است؛ ۲. رابطه بین سبک فرزندپروری تشویق‌کننده و اعتیاد به اینترنت منفی و معنی‌دار است؛ ۳. بین سبک فرزندپروری نگران و اعتیاد به اینترنت رابطه وجود ندارد؛ ۴. رابطه بین اعتیاد به اینترنت و اهمال‌کاری تحصیلی مثبت و معنی‌دار است؛ ۵. اعتیاد به اینترنت در رابطه بین سبک‌های فرزندپروری اینترنتی و اهمال‌کاری تحصیلی نقش واسطه‌ای دارد. مدل پیشنهادی پژوهش در شکل ۱ آورده شده است.

1. Valcke et al.
2. Johnson et al.
3. Chou & Lee
4. Li et al.
5. Lou et al.
6. Stavropoulos et al.
7. Geng et al.
8. Hailikari et al.
9. Tras & Gokcen
10. Aznar-Díaz et al.

شکل ۱. مدل پیشنهادی پژوهش

۲. روش

۲-۱. جامعه آماری، نمونه و روش نمونه‌گیری

پژوهش حاضر از نوع همبستگی است که در قالب مدل معادلات ساختاری به بررسی نقش واسطه‌گری اعتیاد به اینترنت در اهمال کاری تحصیلی و سبک‌های فرزندپروری اینترنتی پرداخته که شامل دو متغیر مکنون و سه متغیر مشاهده‌پذیر است. همچنین برای بررسی روایی و پایایی پرسشنامه سبک‌های فرزندپروری اینترنتی از روش تحلیل عاملی اکتشافی^۱ و تاییدی استفاده شد که در نرم‌افزارهای SPSS (نسخه ۲۶) و AMOS (نسخه ۲۴) صورت پذیرفته است. جامعه آماری پژوهش حاضر نوجوانان محصل در مقطع متوسطه دوم پایه‌های دهم، یازدهم و دوازدهم مدارس دولتی از شهرستان نیریز استان فارس در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ بودند. در مجموع به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای از یک مدرسه دخترانه از بین ۶ مدرسه و یک مدرسه پسرانه از بین ۴ مدرسه نمونه‌گیری صورت پذیرفت. جهت مشخص نمودن نمونه پژوهش بر اساس جدول **کرجسی و مورگان**^۲ (۱۹۷۰) باتوجه به جمعیت ۱۲۰۰ نفری جامعه، حجم مورد نیاز نمونه ۲۹۱ تعیین گردید. سپس پرسشنامه‌ها توزیع و تکمیل گردید و در نهایت ۳۰۰ پرسشنامه صحیح مورد تحلیل قرار گرفت.

۲-۲. روش اجرای پژوهش

به منظور انجام پژوهش، مجوزهای لازم از اداره آموزش و پرورش شهرستان نیریز اخذ گردید. سپس برای اجرای پژوهش با مراجعه به مدارس و کلاس‌های منتخب، از دانش‌آموزان حاضر در کلاس‌ها دعوت به همکاری شد. پژوهشگر بعد از ارائه توضیحات مختصری در مورد هدف پژوهش و نحوه تکمیل پرسشنامه‌ها و تاکید بر اهمیت صداقت در پاسخ‌گویی، با رعایت ملاحظات اخلاقی از قبیل دادن حق انتخاب به شرکت‌کنندگان جهت شرکت یا شرکت نکردن در پژوهش و اطمینان دادن به ایشان در خصوص محرمانه نگه داشتن تمام اطلاعات، پرسشنامه‌های مورد نظر را با ترتیب تصادفی، در اختیار آن‌ها قرار داد. همچنین به شرکت‌کنندگان گفته شد که نیازی به ذکر نام آن‌ها نیست. معیارهای ورود به پژوهش شامل تحصیل در مقطع متوسطه دوم در شهرستان نیریز، رضایت دانش‌آموزان و دبیر کلاس و معیار خروج از پژوهش نیز ناقص بودن پرسشنامه بود. بعد از اجرا، پرسشنامه‌ها جمع‌آوری و مورد تحلیل آماری قرار گرفتند.

۲-۳. ابزار سنجش

۲-۳-۱. آزمون اعتیاد به اینترنت^۳ (IAT)

1. Exploratory factor analysis
2. Krejcie & Morgan
3. Internet Addiction Test (IAT)

این آزمون دارای ۲۰ گویه است که با هدف سنجش میزان و شدت اعتیاد به اینترنت بر پایه تجارب بالینی توسط یانگ^۱ (۱۹۹۸) ساخته شده است. این پرسشنامه، اعتیاد به اینترنت را در ۶ بعد بارز بودن استفاده از اینترنت (سوالات ۱۰-۱۲-۱۳-۱۵-۱۹)، استفاده مفرط از اینترنت (۱-۲-۱۴-۱۸-۲۰)، اهمال کاری زمان استفاده از اینترنت (سوالات ۶-۸-۹)، انتظارات زیاد از دیگران در زمان استفاده از اینترنت (سوالات ۷-۸)، فقدان کنترل (سوالات ۵-۱۶-۱۷) و غفلت از زندگی اجتماعی (سوالات ۳-۴) را می‌سنجد. نمره‌گذاری آزمون اعتیاد به اینترنت با جمع کردن کل پاسخ گویه‌ها به دست می‌آید. در این پژوهش اگر فرد در آزمون اعتیاد به اینترنت نمره مساوی یا پایین‌تر از ۳۹ را به دست آورد در گروه کاربران عادی، نمره بین ۴۰ تا ۶۹ نشانه وابستگی به اینترنت زیاد و اگر نمره بالاتر از ۷۰ را به دست بیاورد در گروه کاربران معتاد شدید به اینترنت جای می‌گیرد. هر گویه آزمون با پنج گزینه به‌ندرت (۱)، گاهی اوقات (۲)، اغلب (۳)، بیشتر اوقات (۴)، همیشه (۵) پاسخ‌داده شده و دامنه نمرات از ۲۰ تا ۱۰۰ نوسان دارد. در مطالعه یانگ (۱۹۹۸)، اعتبار درونی پرسشنامه بالاتر از ۰/۹۲ ذکر شده و و پایایی به‌روش بازآزمایی نیز ۰/۸۶ گزارش شده است. ویدیانتو و مک‌موران^۲ (۲۰۰۴) ضریب آلفای کرونباخ ۶ عامل مقیاس را بدین شرح گزارش کرده‌اند: بارز بودن ۰/۸۲، استفاده مفرط ۰/۷۷، اهمال کاری ۰/۷۵، انتظار ۰/۶۱، فقدان کنترل ۰/۷۶ و غفلت از زندگی اجتماعی ۰/۵۴ گزارش شده است. در ایران علوی و همکاران^۳ (۲۰۱۱) برای این پرسشنامه دو نوع روایی محتوایی و افتراقی ($r=0/5$) و سه نوع پایایی بازآزمایی ($r=0/79$)، همسانی درونی ($r=0/88$) و تنصیف ($r=0/82$) به دست آورده‌اند. در پژوهش حاضر، روایی ابزار به روش تحلیل عاملی تأییدی مورد بررسی و تأیید قرار گرفت. همچنین ضریب پایایی این پرسش‌نامه به روش آلفای کرونباخ برای کل ابزار ۰/۹۰ و برای ابعاد بارز بودن ۰/۸۴، استفاده مفرط ۰/۷۹، اهمال کاری ۰/۷۸، انتظار ۰/۷۱، فقدان کنترل ۰/۸۱ و غفلت از زندگی اجتماعی ۰/۷۹ به دست آمد.

۲-۳-۲. پرسشنامه اهمال کاری تحصیلی^۴ (PASS)

این پرسشنامه دارای ۲۷ گویه است که با هدف سنجش اهمال کاری تحصیلی توسط سولومون و راتبلوم^۵ (۱۹۸۴) ساخته شده است. این مقیاس اهمال کاری تحصیلی را در سه حوزه آماده‌شدن برای امتحان^۶ (سوالات ۱ تا ۶)، آماده کردن تکلیف درسی^۷ (سوالات ۹ تا ۱۷) و آماده کردن مقالات پایان نیم‌سال تحصیلی^۸ (سوالات ۲۰ تا ۲۵)، مورد بررسی قرار می‌دهد. لازم به ذکر است که در ادامه هر یک از موارد دو گویه ارائه شده است که گویه اول (۷، ۱۸، ۲۶) احساس و عاطفه دانش‌آموزان در مورد تعلل‌ورزی و سه گویه دوم (۸، ۹، ۲۷) تمایل آن‌ها را برای تغییر عادت تعلل‌ورزی‌شان می‌سنجد. پاسخ گویه‌های پرسش‌نامه در مقیاس لیکرت از هرگز (نمره ۱) تا همیشه (نمره ۵) محاسبه می‌شود. به طور کلی، حداقل امتیاز اهمال کاری تحصیلی ۲۷ و حداکثر ۱۰۸ است. در این مقیاس گویه‌های ۲۵، ۲۳، ۲۱، ۱۶، ۱۵، ۱۱، ۶، ۴ و ۲ به صورت معکوس نمره‌گذاری می‌شود. در مطالعه سولومون و راتبلوم (۱۹۸۴) پایایی پرسش‌نامه اهمال کاری تحصیلی از طریق آلفای کرونباخ برای کل مقیاس ۰/۷۹ به دست آمد. همچنین، در مورد روایی نیز با استفاده از روایی همسانی درونی، ضریب ۰/۸۴ به دست آمد. بر اساس پژوهش مرتضوی و همکاران^۹ (۲۰۱۵)، نسخه فارسی اهمال کاری تحصیلی سولومون و راتبلوم (۱۹۸۴) از ویژگی‌های روان‌سنجی مناسبی برخوردار است. نتایج نشان داد که پایایی درونی ابزار مطلوب بوده و مقدار آلفای کرونباخ برای بخش‌های اصلی پرسشنامه به ترتیب ۰/۷۸ و ۰/۸۶ گزارش شده است. همچنین، برای بررسی روایی سازه، تحلیل عاملی انجام شد که در مدل مناسب‌تر (مدل ۲۸ آیتمی)، چهار عامل استخراج گردید که در مجموع ۴۲/۶۲ درصد از واریانس کل را تبیین کردند. شاخص‌های برازش این مدل نیز در دامنه قابل قبول قرار داشت ($X^2/df=2/80$ ، $RMSEA=0/07$ ، $CFI=0/90$ ، $IFI=0/90$)، که بیانگر روایی سازه قابل قبول و ساختار عاملی مناسب نسخه فارسی این پرسشنامه در جامعه دانشجویان ایرانی است. در پژوهش حاضر، روایی ابزار به روش تحلیل عاملی تأییدی مورد بررسی و تأیید قرار گرفت.

1. Young
2. Widyanto & Memurran
3. Alavi et al.
4. Procrastination Assessment Scale – Student (PASS)
5. Solomon & Rothblum
6. preparing homework
7. preparing for test
8. preparing term papers
9. Mortazavi et al.

همچنین ضریب پایایی این پرسشنامه به روش آلفای کرونباخ برای کل ابزار ۰/۷۱ و برای آماده‌شدن برای امتحان ۰/۸۱، آماده‌کردن تکلیف درسی ۰/۷۵ و آماده کردن مقالات ۰/۷۳ به دست آمد.

۲-۳-۳. پرسشنامه سبک‌های فرزندپروری اینترنتی^۱ (IPS)

پرسشنامه **لاو و یوئن (۲۰۱۳)** ابتدا توسط پژوهشگر ترجمه گردید، سپس توسط یک دکترای روان‌شناسی و استاد دانشگاه مسلط به زبان انگلیسی مورد بررسی و بازبینی قرار گرفت. پرسشنامه حاضر شامل ۱۷ گویه و سه خرده‌مقیاس؛ سبک فرزندپروری اینترنتی - اجازه‌دهنده^۲، سبک فرزندپروری اینترنتی - مشوق^۳، سبک فرزندپروری اینترنتی - نگران^۴ است که شیوه‌های فرزندپروری به الگوی ICT را نشان می‌دهد که توسط محققان پروژه تحقیقات نابرابری آموزشی و استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات در مدارس، در دانشگاه هنگ کنگ انجام شده است (**لاو و یوئن، ۲۰۱۳**). پایایی این ابزار در چهار مطالعه مقطعی و مکرر مختلف توسط **ضییر و خلیل^۵ (۲۰۱۸)** به صورت پایدار و قابل اعتمادی گزارش شده است. همچنین پایایی درونی برای مقیاس‌های توسعه یافته طبق گزارش آلفای کرونباخ در هر چهار مقطع مطالعه شده به صورت مکرر به ترتیب (۰/۷۰، ۰/۷۳، ۰/۷۰ و ۰/۷۲) گزارش شده است که از سطح اطمینان کافی این ابزار حکایت دارد (**ضییر و خلیل، ۲۰۱۸**). در ایران، مقیاس سبک‌های فرزندپروری اینترنتی برای نخستین بار در این پژوهش به فارسی ترجمه و ویژگی روان‌سنجی آن بررسی گردید. در پژوهش حاضر، ضریب آلفای کرونباخ برای کل پرسشنامه ۰/۷۲ و برای سبک فرزندپروری اینترنتی - اجازه‌دهنده ۰/۷۱، سبک فرزندپروری اینترنتی - مشوق ۰/۷۴، سبک فرزندپروری اینترنتی - نگران ۰/۷۷ به دست آمد. روایی پرسش‌نامه در ادامه از روش تحلیل عامل اکتشافی و تحلیل عامل تأییدی به دست آمده است.

۲-۳-۳-۱. تحلیل عامل اکتشافی آزمون سبک فرزندپروری اینترنتی

ابتدا امکان انجام تحلیل عاملی در نمونه تحقیق، با استفاده از آزمون بارتلت^۶ و شاخص کفایت نمونه‌برداری^۷ (KMO) بررسی شد. طبق جدول ۱ آزمون بارتلت برای کرویت داده‌ها و ضریب KMO معنی‌دار بود؛ لذا می‌توان بر اساس داده‌های جمع‌آوری شده این پژوهش به تحلیل عامل پرسشنامه سبک فرزندپروری اینترنتی پرداخت.

جدول ۱. آزمون بارتلت و شاخص کفایت نمونه‌برداری برای آزمون سبک فرزندپروری اینترنتی

۰/۷۶۸	شاخص کفایت نمونه برداری
۱۳۴۴/۸۸۱	بارتلت
۰/۰۰۰	درصد اطمینان

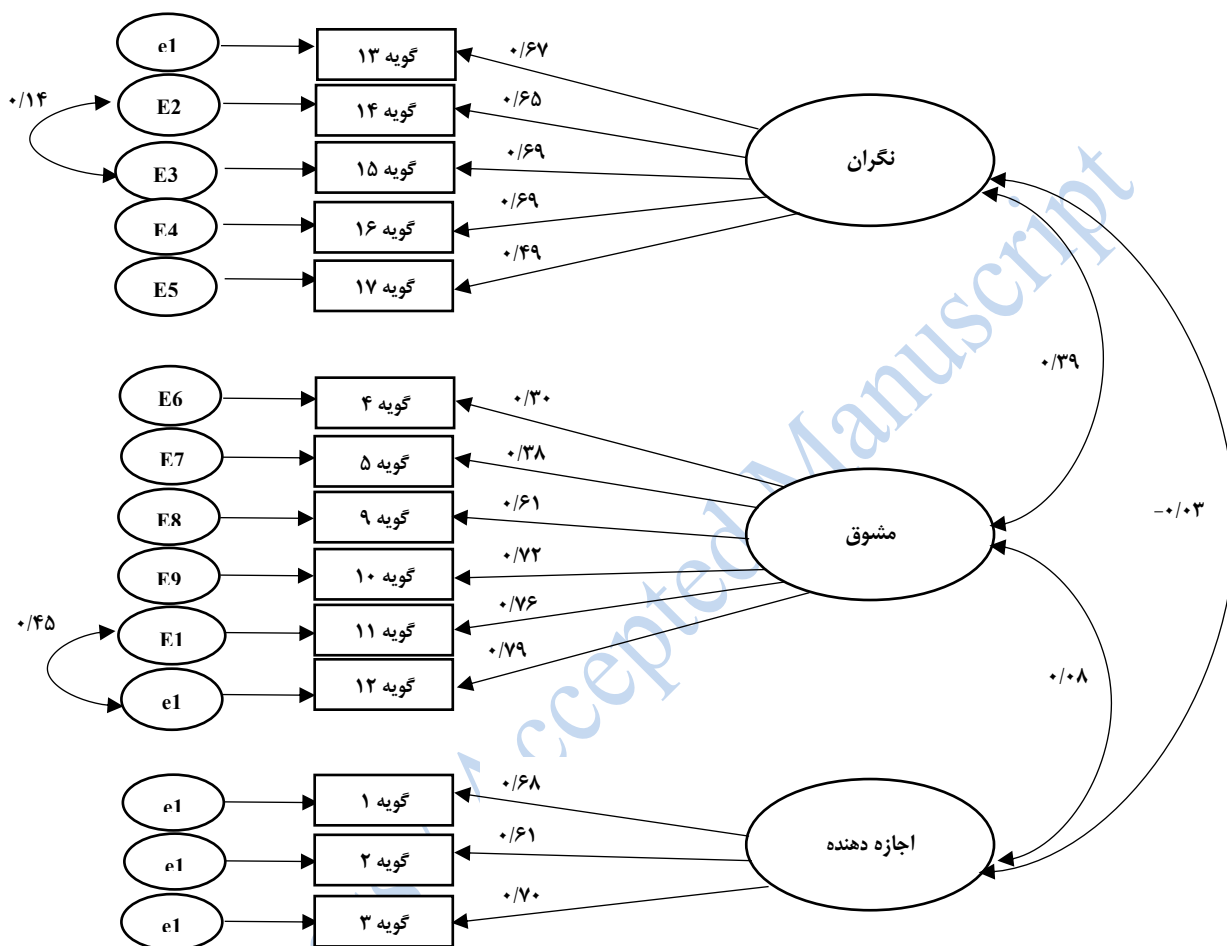
۲-۳-۳-۲. تحلیل عامل تأییدی آزمون سبک فرزندپروری اینترنتی

مدل به دست آمده در تحلیل عامل اکتشافی به وسیله نرم‌افزار AMOS (نسخه ۲۴) مورد بررسی قرار گرفت. این مدل شامل سه عامل و ۱۴ گویه است که شکل (۲) نشان‌دهنده مدل ۳ عاملی و شاخص‌های برازش مدل در جدول (۲) گزارش گردیده است که شاخص‌ها بیانگر برازش مطلوب و قابل قبول مدل در بافت فرهنگی پژوهش حاضر است.

1. Internet Parenting Style Instrument (IPS)
2. parental permission
3. parental encouragement
4. parental worry
5. Dhir & Khalil
6. Bartlett's Test of Sphericity
7. Kaiser-Meyer-Olkin Measure of sampling adequacy

جدول ۲. شاخص‌های برازش مدل تحلیل عامل تأییدی براساس تحلیل عامل اکتشافی پژوهش حاضر

CFI	AGFI	GFI	RMSEA	CMIN/DF	DF	CMIN
شاخص برازش تطبیقی	شاخص نیکویی برازش تعدیل شده	شاخص نیکویی برازش	ریشه دوم واریانس خطای تقریب	نسبت خی دو به درجه آزادی	درجه آزادی	خی دو
۰/۹۶۳	۰/۹۲۸	۰/۹۵۱	۰/۰۴۳	۱/۵۶۳	۷۲	۱۱۲/۵۵۴

شکل ۲. مدل ۳ عاملی با ۱۴ ماده با آزاد کردن دو خطای کوواریانس بین ماده‌ها

در شکل ۲ همه ضرایب مسیرها در سطح $0/001$ معنی‌دار بودند. با توجه به اینکه برای آزاد کردن خطاهای کوواریانس بین داده‌ها باید دلالت قانع‌کننده‌ای وجود داشته باشد، این امکان بررسی گردید که در این باره **بنتلر و چو** (۱۹۸۷) و **بنتلر** (۱۹۹۰) خاطر نشان کرده‌اند که ویژگی ناهمبسته بودن کلیه خطاها در یک مدل به ندرت با داده‌های واقعی متناسب است؛ بنابراین الحاق چنین خطاهایی در مدل‌های تحلیل عامل تأییدی نه تنها به اعتبار پرسشنامه لطمه نمی‌زند، بلکه بازنمایی واقع‌گرایانه‌تری را از داده‌های مشاهده‌شده فراهم می‌کند.

۲-۴. روش تجزیه و تحلیل اطلاعات

برای بررسی آمار توصیفی (میانگین، انحراف معیار، چولگی^۱ و کشیدگی^۲) و همبستگی بین متغیرهای پژوهش از نرم‌افزار SPSS (ویرایش ۲۶) استفاده گردید. همچنین برای ارزیابی روابط بین متغیرهای مدل پژوهش از روش مدل‌یابی معادلات ساختاری^۳ با استفاده از نرم‌افزار AMOS (ویرایش ۲۴) و برای بررسی نقش میانجی‌گری متغیر میانجی، از دستور بوت‌استرپ^۴ در نرم‌افزار AMOS (ویرایش ۲۴) استفاده شد.

۳. یافته‌ها

۳-۱. توصیف جمعیت‌شناختی

دانش‌آموزان شرکت‌کننده در این تحقیق از جنسیت دختر و پسر و پایه‌های دهم، یازدهم و دوازدهم بودند که در مجموع تعداد ۱۵۱ دختر (۵۰/۳ درصد) و ۱۴۹ پسر (۴۹/۷ درصد) در این پژوهش مشارکت نمودند که از این گروه ۱۰۷ نفر پایه دهم (۳۵/۷ درصد)، ۱۰۶ نفر پایه یازدهم (۳۵/۳) و ۸۷ نفر (۲۹ درصد) پایه دوازدهم بودند.

۳-۲. شاخص‌های توصیفی

شاخص‌های توصیفی متغیرهای پژوهش مانند میانگین، انحراف معیار، شاخص‌های چولگی و کشیدگی در جدول ۳ آورده شده است.

جدول ۳. شاخص‌های توصیفی متغیرهای پژوهش

متغیرها	میانگین	انحراف معیار	چولگی	کشیدگی
۱. اعتیاد به اینترنت	۴۲/۳۰	۱۴/۱۹	۰/۵۵	-۰/۲۲
۲. اهمال کاری تحصیلی	۷۱/۳۰	۹/۵۶	۰/۱۴	-۰/۲۸
۳. والدین نگران	۱۸/۵۸	۴/۰۴	-۰/۷۵	-۰/۹۴
۴. والدین اجازه دهنده	۱۲/۱۲	۲/۴۱	-۰/۸۷	-۰/۶۳
۵. والدین تشویق‌گر	۱۹/۱۶	۴/۷۲	-۰/۲۸	-۰/۰۵
۶. استفاده مفرط از اینترنت	۱۰/۷۷	۴/۲۲	۰/۶۶	-۰/۱۴
۷. بارز بودن استفاده از اینترنت	۱۰/۲۹	۳/۹۹	۰/۷۴	-۰/۲۸
۸. فقدان کنترل	۷/۱۲	۲/۸۳	۰/۶۱	-۰/۰۳
۹. غفلت از زندگی اجتماعی	۴/۰۱	۱/۹۹	۱/۰۰	-۰/۴۷
۱۰. انتظار زیاد از دیگران هنگام استفاده از اینترنت	۴/۲۴	۱/۸۶	۰/۷۹	-۰/۱۳
۱۱. اهمال کاری زمانی هنگام استفاده از اینترنت	۵/۵۸	۲/۶۸	۰/۸۷	-۰/۰۳
۱۲. اهمال کاری آماده شدن برای امتحان	۱۶/۶۸	۳/۴۴	۰/۲۲	-۰/۳۳
۱۳. اهمال کاری آمادگی تکلیف	۲۲/۲۵	۴/۹۱	۰/۲۶	-۰/۲۸
۱۴. اهمال کاری پایان‌ترم	۲۲/۷۹	۴/۴۶	۰/۲۰	-۰/۲۸

۳-۳. ارزیابی مدل اندازه‌گیری

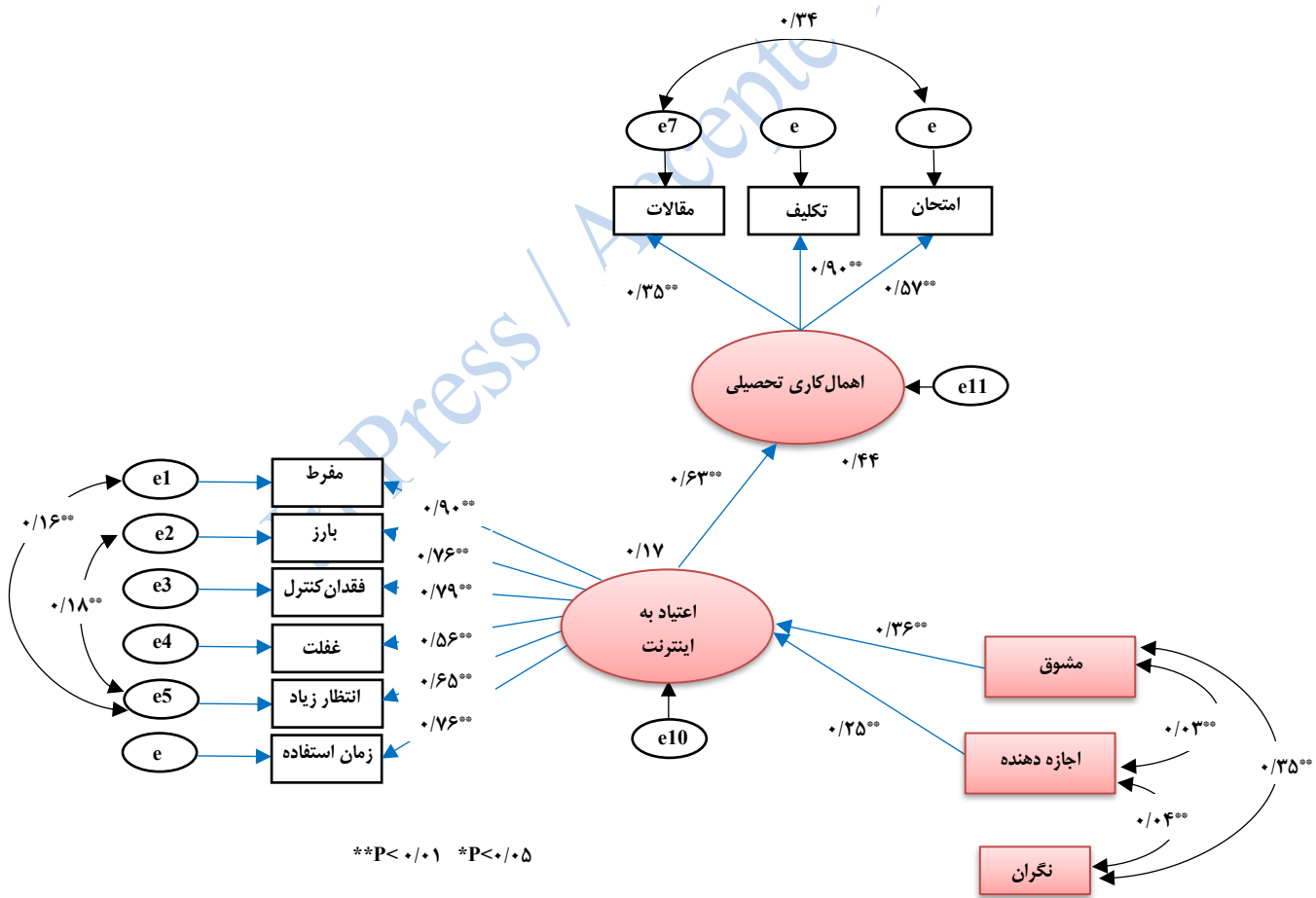
طبق فرضیه پژوهش، سبک‌های فرزندپروری اینترنتی، اهمال کاری تحصیلی را با واسطه‌گری اعتیاد به اینترنت پیش‌بینی می‌کند. جدول ۴ ماتریس همبستگی در کل نمونه را نشان می‌دهند.

1. skewness
2. kurtosis
3. Structural Equation Model (SEM)
4. Bootstrap

جدول ۴. ماتریس همبستگی بین متغیرهای پژوهش

متغیرهای پژوهش	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴
۱. اعتیاد به اینترنت	۱													
۲. اهمال کاری تحصیلی	۰/۳۶۸**	۱												
۳. والدین نگران	۰/۰۰۴	۰/۰۳۷	۱											
۴. والدین اجازه دهنده	۰/۲۳۳**	۰/۰۵۷	۰/۰۰۸	۱										
۵. والدین تشویق گر	۰/۲۷۱**	۰/۱۹۷**	۰/۳۵۰**	۰/۰۳۴	۱									
۶. استفاده مفرط از اینترنت	۰/۸۸۶**	۰/۳۶۸**	۰/۰۵۸	۰/۲۳۳**	۰/۲۸۸**	۱								
۷. بارز بودن استفاده از اینترنت	۰/۸۴۳**	۰/۲۷۹**	۰/۰۹۲	۰/۲۰۸**	۰/۱۹۴**	۰/۷۱۳**	۱							
۸. فقدان کنترل	۰/۸۲۰**	۰/۳۲۳**	۰/۱۷۴**	۰/۱۸۴**	۰/۱۸۶**	۰/۶۹۹**	۰/۶۳۴**	۱						
۹. غفلت از زندگی اجتماعی	۰/۵۹۹**	۰/۰۵۲	۰/۰۴۹	۰/۱۷۱**	۰/۲۱۳**	۰/۴۵۸**	۰/۳۹۹**	۰/۴۲۸**	۱					
۱۰. انتظار زیاد از دیگران هنگام استفاده از اینترنت	۰/۷۳۰**	۰/۲۷۱**	۰/۰۱۸	۰/۱۹۵**	۰/۱۵۸**	۰/۵۵۵**	۰/۵۶۷**	۰/۵۲۴**	۰/۴۷۰**	۱				
۱۱. اهمال کاری زمانی هنگام استفاده از اینترنت	۰/۷۷۸**	۰/۳۲۷**	۰/۰۸۰	۰/۱۰۷	۰/۲۱۸**	۰/۶۳۳**	۰/۵۶۳**	۰/۵۸۸**	۰/۳۹۶**	۰/۵۶۷**	۱			
۱۲. اهمال کاری آماده شدن برای امتحان	۰/۶۹۷**	۰/۱۶۳**	۰/۰۲۹	۰/۰۶۳	۰/۰۷۴	۰/۱۶۹**	۰/۱۱۴	۰/۱۵۱**	۰/۰۰۲	۰/۱۱۷*	۰/۱۸۷**	۱		
۱۳. اهمال کاری آمادگی تکلیف	۰/۶۵۰**	۰/۰۴۲	۰/۰۶۷	۰/۲۸۳**	۰/۲۸۸**	۰/۴۹۹**	۰/۳۸۸**	۰/۴۱۶**	۰/۴۶۲**	۰/۳۹۶**	۰/۵۲۴**	۰/۳۶۱**	۱	
۱۴. اهمال کاری پایان ترم	۰/۳۵۸**	۰/۸۲۰**	۰/۰۰۲	۰/۰۳۵	۰/۲۱۰**	۰/۳۵۵**	۰/۲۹۹**	۰/۳۱۳**	۰/۰۳۱	۰/۲۵۹**	۰/۳۱۳**	۰/۴۸۳**	۰/۵۲۸**	۱

همان طور که در جدول (۴) ملاحظه می شود رابطه بین اعتیاد به اینترنت و عامل های اهمال کاری تحصیلی مثبت و معنی دار است. همچنین سبک های فرزند پروری اینترنتی در مورد والدین اجازه دهنده و نگران رابطه مثبت معنی دار با اهمال کاری تحصیلی دارند؛ اما فرزندان والدین تشویق کننده رابطه منفی و معنی دار با اهمال کاری تحصیلی را نشان دادند.

شکل ۳. مدل مفهومی پژوهش پس از حذف مسیرهای غیر معنی دار به همراه ضرایب مسیر استاندارد شده

همان‌طور که در شکل ۳ مشاهده می‌شود، مدل پژوهش حاضر ۰/۴۴ درصد واریانس متغیر اصلی پژوهش، یعنی اهمال کاری تحصیلی را و ۰/۱۷ درصد اعتیاد به اینترنت را تبیین نموده که مقدار بسیار مطلوبی است. ضرایب مسیرهای مستقیم و اثر کل مدل پژوهشی در جدول ۵ آورده شده است.

جدول ۵. ضرایب مسیرهای مستقیم و اثر کل مدل پژوهشی

معنی‌داری (P-Value)	ضرایب استاندارد مسیر (β)	نوع مسیر	مسیر ارتباطی در مدل
۰/۰۰۱	۰/۲۴۹	مستقیم	اجازه‌دهنده «--» اعتیاد به اینترنت
۰/۰۰۱	-۰/۳۶۱	مستقیم	تشویق‌کننده «--» اعتیاد به اینترنت
۰/۰۰۱	-۰/۶۳۲	مستقیم	اعتیاد به اینترنت «--» اهمال کاری تحصیلی
۰/۰۰۱	-۰/۳۳۲	اثر کل	تشویق‌کننده «--» اهمال کاری

مطابق جدول ۵، سبک فرزندپروری اینترنتی-اجازه‌دهنده رابطه مثبت و معنی‌دار و تشویق‌کننده رابطه منفی و معنی‌دار با اعتیاد به اینترنت دارد؛ همچنین اعتیاد به اینترنت رابطه مثبت معنی‌دار با اهمال کاری تحصیلی را نشان داده است. در اثر کل نیز سبک فرزندپروری اینترنتی تشویق‌کننده اثربخشی معنی‌داری را در رابطه با اهمال کاری تحصیلی داشته است. نتایج بوت استرپ برای مسیرهای واسطه‌ای پژوهش در جدول شماره ۶ گزارش شده است.

جدول ۶. نتایج بوت استرپ برای مسیرهای واسطه‌ای پژوهش

مسیر ارتباطی در مدل	ضریب	p-value	حد پایین	حد بالا	خطا
اجازه‌دهنده «--» اعتیاد به اینترنت «--» اهمال کاری تحصیلی	۰/۱۵۷	۰/۰۰۱	۰/۰۳۹	۰/۱۳۱	۰/۰۳۸
تشویق‌کننده «--» اعتیاد به اینترنت «--» اهمال کاری تحصیلی	-۰/۲۳۲	۰/۰۰۱	-۰/۰۹۱	-۰/۰۳۲	۰/۰۴۷
نگران «--» اعتیاد به اینترنت «--» اهمال کاری تحصیلی	۰/۵۷	۰/۲۳۴	-۰/۰۰۴	۰/۰۴۵	۰/۰۴۷

همان‌طور که در جدول ۶ مشاهده می‌شود، رابطه غیرمستقیم سبک‌های فرزندپروری اینترنتی اجازه‌دهنده با نقش واسطه‌ای اعتیاد به اینترنت با اهمال کاری تحصیلی رابطه مثبت و معنی‌دار و سبک تشویق‌کننده با نقش واسطه‌ای اعتیاد به اینترنت با اهمال کاری تحصیلی رابطه منفی معنی‌دار دارد، در رابطه غیرمستقیم با اهمال کاری، اعتیاد به اینترنت نقش واسطه‌ای معنی‌داری در رابطه با سبک نگران نداشت. آزمون بوت استرپ برای نمونه‌گیری مجدد ۲۰۰۰ و سطح اطمینان برای این فاصله ۹۵ تنظیم گردید. در جدول ۷ نتایج مربوط به شاخص‌های الگوی ساختاری آزمون میانجی‌گری اعتیاد به اینترنت در رابطه بین سبک‌های فرزند پروری اینترنتی آورده شده است.

جدول ۷. شاخص‌های برازش الگوی معادلات ساختاری

RMSEA	NFI	IFI	TLI	GFI	CFI	CMIN/DF	DF	CMIN
ریشه دوم	شاخص	شاخص	شاخص	شاخص	شاخص	نسبت خی دو به	درجه	خی دو
وارپاس	برازش	برازش	توکر-	نیکویی	برازش	درجه آزادی	آزادی	
خطای تقریب شده	هنجار	افزایشی	لوییس	برازش	تطبیقی			
۰/۰۸	۰/۸۸	۰/۹۱	۰/۸۷	۰/۹۱	۰/۹۱	۳/۳۸	۴۷	۱۵۹/۰۴
۰/۰۷	۰/۹۱	۰/۹۴	۰/۹۱	۰/۹۴	۰/۹۴	۲/۷۱۵	۴۴	۱۱۹/۵۰

آزمون برازندگی الگو با داده‌ها با استفاده از انتخاب اصلاح الگو نشان داد که در عامل مکنون اعتیاد به اینترنت از طریق ایجاد کوواریانس بین باقیمانده‌های خطا برای گویه‌های «۸ و ۵» و «۸ و ۴»؛ در عامل اهمال کاری تحصیلی از طریق ایجاد کوواریانس بین باقیمانده‌های خطا برای گویه‌های «۱۰ و ۱۲»، برازش مدل به شرح جدول (۷) و شکل (۳) از وضعیت بهتری برخوردار گردید. در نهایت، شاخص‌های برازش به صورت آنچه در جدول به عنوان الگوی نهایی ذکر شده، گزارش گردید. از دسته شاخص‌های

برازش مقتصد، ریشه دوم واریانس خطای تقریب^۱ (RMSEA) در حد خوب (۰/۰۷) گزارش گردید، نسبت χ^2 به درجه آزادی (CMIN/DF) نیز در حد مطلوب (کمتر از ۳) قرار گرفته است؛ همچنین شاخص‌های برازش تطبیقی^۳ (CFI)، شاخص نیکویی برازش^۴ (GFI)، شاخص توکر-لوییس^۵ (TLI)، شاخص برازش افزایشی^۶ (IFI)، شاخص برازش هنجار شده^۷ (NFI) در سطح بسیار مطلوب (بالای ۰/۹۰) قرار دارند.

۴. بحث و نتیجه‌گیری

هدف از انجام پژوهش حاضر، بررسی نقش واسطه‌گری اعتیاد به اینترنت در رابطه بین سبک‌های فرزندپروری اینترنتی و اهمال‌کاری تحصیلی بود. یافته‌ها نشان دادند که مدل پژوهش با داده‌های جمع‌آوری شده برازش مطلوبی دارد. نخستین یافته نشان داد که رابطه بین سبک فرزندپروری اجازه‌دهنده و اعتیاد به اینترنت مثبت و معنی‌دار است. این یافته با نتایج پژوهش‌های [چو و لی \(۲۰۱۷\)](#)، [لی و همکاران \(۲۰۱۸\)](#)، [لو و همکاران \(۲۰۱۰\)](#)، [دوئراگر و لیوینگسون \(۲۰۱۲\)](#) و [والک و همکاران \(۲۰۱۰\)](#) مبنی بر اینکه، تأکید بر تأثیر قابل توجه سبک‌های فرزندپروری در اعتیاد و به‌طور کلی نحوه تعامل با اینترنت دارند، همسو است. در تبیین این یافته می‌توان بیان داشت والدین سهل‌گیر و اجازه‌دهنده از نظر پذیرندگی- پاسخ‌دهندگی در سطح بالا و از نظر درخواست و کنترل در سطح پایینی هستند. آن‌ها نسبت به رفتارهای فرزندان خود بسیار اغماض‌کننده و در رفتار آن‌ها کمتر کنترل دارند. این والدین از درگیری پرهیز کرده و تمایل به رقابت و صمیمیت دارند و دلشان نمی‌خواهد که از نظر فرزندان نمونه‌ای از اقتدار و استبداد باشند. در خانه قوانین خاصی ندارند و فرزندان آن‌ها ممکن است دچار مشکلات روانی و رفتاری شوند. زمانی که نظارت جدی و قوانین خاصی برای کنترل فرزندان وجود نداشته باشد، میزان رفتارهای ناپخته و نابهنجار در فرزندان نیز افزایش می‌یابد؛ بنابراین سهل‌گیری و در دسترس بودن اینترنت زمینه را برای استفاده بیش از حد این فناوری فراهم می‌کند. به علاوه، نبود کنترل کافی روی فرزند و متنوع بودن فضای مجازی با انواع سرگرمی‌ها و بازی‌های اینترنتی زمینه‌ساز اعتیاد به اینترنت می‌باشد. از سوی دیگر، به نظر می‌رسد سبک تربیتی مستبدانه که بر اهمیت اقتدار و کنترل والدین روی فرزندان تمرکز دارد بهتر بتواند مانع اعتیاد به اینترنت در بین دانش‌آموزان شود که طبیعتاً این خصیصه در سبک فرزندپروری اجازه‌دهنده وجود ندارد. از این رو، هر چقدر میزان سبک تربیتی اجازه‌دهنده بیشتر باشد، استفاده از اینترنت در دانش‌آموزان نیز بیشتر است؛ بنابراین، رابطه مثبت و معنی‌دار بین سبک فرزندپروری اجازه‌دهنده و اعتیاد به اینترنت منطقی و پذیرفتنی به نظر می‌رسد.

یافته دیگر پژوهش نشان داد که رابطه بین سبک فرزندپروری تشویق‌کننده و اعتیاد به اینترنت منفی و معنی‌دار است. این یافته نیز با نتایج پژوهش‌های [چو و لی \(۲۰۱۷\)](#)، [لی و همکاران \(۲۰۱۸\)](#)، [لو و همکاران \(۲۰۱۰\)](#)، [دوئراگر و لیوینگسون \(۲۰۱۲\)](#) و [والک و همکاران \(۲۰۱۰\)](#) مبنی بر اینکه سبک‌های فرزندپروری تأثیر قابل توجهی در استفاده از اینترنت دارند، همسو است. در تبیین این یافته می‌توان بیان داشت که زمانی که والدین در مورد مزایای استفاده از اینترنت با فرزندان خود صحبت می‌کنند، تجربه‌های خودشان در استفاده از اینترنت را با فرزندان به اشتراک می‌گذارند و همیشه در استفاده از اینترنت به آن‌ها کمک می‌کنند، این مهم سبب می‌شود که میزان رفتارهای ناپخته و نابهنجار در فرزندان نیز کاهش یابد و کمتر درگیر بازی‌ها و سایت‌های غیرضروری شوند و در نهایت، مدت زمان کمتری را به فعالیت و حضور در اینترنت به صورت انفرادی اختصاص دهند. افزون بر این، دانش‌آموزانی که سبک فرزندپروری تشویق‌کننده را تجربه کرده‌اند، قوانین محدودیت زمانی تعیین شده توسط والدین را دنبال می‌کنند، هرگز به سایت‌هایی که والدین‌شان آنان را منع کرده‌اند، وارد نمی‌شوند و همواره از تجربه‌های والدین‌شان در استفاده از اینترنت استفاده می‌کنند. در چنین حالتی نگرش دانش‌آموزان نسبت به استفاده بیش از حد از اینترنت تغییر می‌کند و میزان گرایش به آن کاهش

1. Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA)
2. chi-square
3. Comparative Fit Index (CFI)
4. Goodness of Fit Index (GFI)
5. Tucker-Lewis Index (TLI)
6. Incremental Fit Index (IFI)
7. Normed Fit Index (NFI)

می‌یابد. از این رو، هر چقدر میزان سبک تربیتی تشویق‌کننده بیشتر باشد، استفاده از اینترنت در دانش‌آموزان نیز کم‌تر است؛ بنابراین، رابطه منفی و معنی‌دار بین سبک فرزندپروری تشویق‌کننده و اعتیاد به اینترنت منطقی و پذیرفتنی به نظر می‌رسد.

افزون بر این، یافته‌ها نشان داد که بین سبک فرزندپروری نگران و اعتیاد به اینترنت رابطه‌ای مشاهده نشد. این یافته با نتایج پژوهش‌های [چو و لی \(۲۰۱۷\)](#)، [لی و همکاران \(۲۰۱۸\)](#)، [لو و همکاران \(۲۰۱۰\)](#)، [دوئراگر و لیوینگسون \(۲۰۱۲\)](#) و [والک و همکاران \(۲۰۱۰\)](#) مبنی بر اینکه سبک‌های فرزندپروری تأثیر قابل توجهی در استفاده از اینترنت دارند، ناهمسو است. تبیین این یافته نیازمند تامل بیشتری است. در حقیقت، سبک فرزندپروری نگران از یک سو دارای تأثیر منفی و از سوی دیگر دارای تأثیر مثبت بر اعتیاد به اینترنت است. بدین صورت که سبک فرزندپروری نگران، معمولاً کسانی هستند که دل‌نگران هستند و احساس اضطراب می‌کنند. این اضطراب‌ها و دل‌نگرانی‌ها می‌تواند سلامت روان و اضطراب فرزندان را افزایش دهد و از طریق افزایش اضطراب فرزندان، آنان به اعتیاد به اینترنت سوق پیدا می‌کنند. در واقع، به دلیل اینکه نگرانی به لحاظ روانی یک ویژگی منفی است و اضطراب را ایجاد می‌کند، معمولاً والدین استرس و اضطراب بیشتری را تحمل می‌کنند و با توجه به اینکه این استرس و نگرانی به فرزندان هم منتقل می‌شود، در نهایت فضایی که در خانواده حاکم می‌شود منجر می‌شود که فرزندان به اعتیاد به اینترنت سوق پیدا کنند. از طرفی چون اغلب والدین در کنار این نگرانی، یک نظارت خاص بر فرزندان نیز دارند، رفتار آنان را تحت تأثیر قرار می‌دهند و فرزند را متوجه موقعیت‌های خطرناک در محیط اطراف می‌کنند و از این رو در جلوگیری از ارتباطات با همسالان منحرف و نابهنجار تلاش می‌کنند؛ بنابراین زمانی والدین با رفتارهای مقتدرانه با فرزند خود برخورد می‌کنند، هم به فرزند تلنگری می‌زنند که مواظب رفتار خود باشد و هم اینکه فرزند نسبت به رفتار خود آگاه‌تر می‌شود. در نهایت فرزند را در مسیر درست زندگی قرار می‌دهند که همگی سبب می‌شود میزان گرایش اعتیاد به اینترنت کاهش یابد. بنابراین، چنانچه آشکار است عدم وجود رابطه بین سبک فرزندپروری نگران و اعتیاد به اینترنت منطقی و پذیرفتنی به نظر می‌رسد.

یافته دیگر پژوهش نشان داد که رابطه بین اعتیاد به اینترنت و اهمال کاری تحصیلی مثبت و معنی‌دار است. این یافته با نتایج پژوهش‌های [گنگ و همکاران \(۲۰۱۸\)](#)، [هایلیکاری و همکاران \(۲۰۲۱\)](#) و [روشن‌زاده و همکاران \(۱۴۰۱\)](#) به صورت مستقیم و به صورت غیرمستقیم با نتایج پژوهش [استاوروپولوس و همکاران \(۲۰۱۳\)](#) مبنی بر رابطه مستقیم اعتیاد به اینترنت با رفتارهایی مانند افت پیشرفت تحصیلی و اهمال کاری تحصیلی، همسو است. در تبیین این یافته می‌توان بیان داشت که دانش‌آموزانی که به اینترنت اعتیاد دارند بیشتر از سایر دانش‌آموزان به اینترنت و گردش در اینترنت می‌پردازند. به عبارت دیگر، اکثر ساعات روزانه و شبانه خود را به اینترنت اختصاص می‌دهند؛ بنابراین همین امر موجب می‌شود که آنان اینترنت را در اولویت اول قرار دهند و فعالیت‌های تحصیلی را به تأخیر بیندازند، تکالیف را دیر انجام دهند و در آمادگی برای امتحان تأخیر داشته باشند. در واقع دانش‌آموزانی که مدیریت زمان بدی دارند یا به عبارت بهتر، وقت‌شناس نیستند، اهمال کاری بیشتری را نشان می‌دهند. هم‌چنین دانش‌آموزانی که وابستگی زیادی به اینترنت دارند، در مدیریت زمان نیز مشکل دارند، چون با اختصاص بیشتر زمان خود به فضای اینترنت، دیگر وقت کافی برای انجام فعالیت‌های درسی، کاری، ورزشی و حتی خواب ندارند. وابستگی دانش‌آموزان به اینترنت پیامدهای منفی در زمینه تحصیل، شکست در درس، کمبود انگیزه برای تحصیل، اختصاص وقت کم و کم‌توجهی به درس، از دست دادن علاقه به شرکت در درس همراه است. دانش‌آموزان دارای اعتیاد به اینترنت بر روی میزان وقتی که به اینترنت اختصاص می‌دهند کنترلی ندارند، یعنی قادر نیستند که استفاده خود از اینترنت را متوقف یا محدود سازند؛ بنابراین هر چه دانش‌آموزان نمره بیشتری در اعتیاد به اینترنت داشته باشند، به احتمال زیاد امور تحصیلی خود را به تأخیر خواهند انداخت و نمره اهمال کاری تحصیلی در آنان بیشتر خواهد شد؛ بر اساس آنچه ذکر گردید، رابطه مثبت و معنی‌دار بین اعتیاد به اینترنت و اهمال کاری تحصیلی منطقی و پذیرفتنی به نظر می‌رسد.

سرانجام، یافته اصلی پژوهش نشان داد که اعتیاد به اینترنت در رابطه بین سبک‌های فرزندپروری اینترنتی و اهمال کاری تحصیلی نقش واسطه‌ای دارد. تاکنون پژوهشی انجام نشده است که رابطه این سه متغیر را در قالب مدل‌یابی معادلات ساختاری مورد بررسی قرار داده باشد. با این حال، در تبیین این یافته پژوهش می‌توان اظهار داشت که میزان و نوع رفتار والدین در خانواده، می‌تواند در شدت و نوع اعتیاد به اینترنت در کودکان موثر باشد. بر اساس نظریه سبک‌های فرزندپروری [بامریند \(۱۹۹۱\)](#) والدین سبک‌های

اجازه‌دهنده از درگیری پرهیز کرده و اجازه می‌دهند فرزندان‌شان در اینترنت با دوستان خود به صورت آنلاین ملاقات کنند، آهنگ‌ها و فیلم‌ها مورد علاقه‌شان را دانلود کنند و بازی‌های آنلاین را کامل انجام دهند. این والدین در رفتار فرزندان کمتر کنترل دارند و دلشان نمی‌خواهد که از نظر فرزندان نمونه‌ای از اقتدار و استبداد باشند. در خانه قوانین خاصی ندارند و زمانی که نظارت جدی و قوانین خاصی برای کنترل فرزندان وجود نداشته باشد، میزان رفتارهای ناپخته و نابهنجار در فرزندان نیز افزایش می‌یابد؛ بنابراین سهل‌گیری و در دسترس بودن اینترنت زمینه را برای استفاده بیش از حد این فناوری فراهم می‌کند که در نهایت منجر به اعتیاد به اینترنت می‌شود. دانش‌آموزانی که به اینترنت اعتیاد دارند، اینترنت را در اولویت اول قرار می‌دهند و فعالیت‌های تحصیلی را به تأخیر می‌اندازند، تکالیف را دیر انجام می‌دهند و احتمالاً در آمادگی برای امتحان تأخیر دارند. در واقع دانش‌آموزانی که مدام از اینترنت استفاده می‌کنند، از تحصیل دور شده و اغلب فعالیت‌های تحصیلی را به آینده موکول می‌کنند که سبب افزایش اهمال‌کاری تحصیلی می‌شود. از سوی دیگر، مطابق نظریه سبک‌های فرزندپروری **بامریند (۱۹۹۱)** والدین سبک‌های تشویق‌کننده همیشه در استفاده از اینترنت به فرزندان خود کمک می‌کنند، تجربه‌های خودشان در استفاده از اینترنت را با فرزندان به اشتراک می‌گذارند و از مزایا و خوبی‌های اینترنت با آنان گفت‌وگو می‌کنند که در نهایت زمینه را برای استفاده مناسب و مطلوب این فناوری فراهم می‌کند. دانش‌آموزانی که سبک فرزندپروری تشویق‌کننده را تجربه کرده‌اند، قوانین محدودیت زمانی تعیین شده توسط والدین را دنبال می‌کنند و این موضوع کمک می‌کند که به اینترنت اعتیاد پیدا نکنند. در نتیجه، سبب می‌شود که این دسته از دانش‌آموزان، زمان مناسبی برای انجام سایر فعالیت‌های تحصیلی، انجام تکالیف، آماده شدن برای امتحان/آزمون در اختیار داشته باشند و کارهای درسی خود را به موقع انجام دهند و فعالیت‌های تحصیلی را دیگر به تعویق نیندازند.

نتایج پژوهش حاضر در مدل معادلات ساختاری نشان داد سبک‌های فرزندپروری اینترنتی با نقش واسطه‌ای اعتیاد به اینترنت، ۰/۴۴ از واریانس اهمال‌کاری تحصیلی را تبیین می‌کند که نشانگر تأثیر غیرمستقیم نحوه مواجه والدین با استفاده از اینترنت فرزندان خود در پیشگیری از اهمال‌کاری دارد؛ لذا آموزش‌های خانواده با تمرکز بر سبک‌های والدپروری اینترنتی می‌تواند در اولویت برنامه‌های آموزشی والدین باشد. این پژوهش با استفاده از طرح همبستگی صورت گرفته است؛ لذا نمی‌توان از آن دست به استنباط علی زد. همچنین مشارکت‌کنندگان در این پژوهش شامل دانش‌آموزان مقطع متوسطه دوم شهرستان نیریز بودند که باید در تعمیم نتایج به سایر دانش‌آموزان جانب احتیاط را رعایت نمود. در نهایت به عنوان پیشنهادهای پژوهشی می‌توان گفت، بهتر است برخی متغیرها نظیر تعدیل‌کننده مانند جنسیت هم کنترل شود. در این پژوهش، تأثیر سبک فرزندپروری اینترنتی روی اهمال‌کاری تحصیلی بررسی شد. پیشنهاد می‌شود که سبک فرزندپروری اینترنتی بر روی متغیرهای دیگری، به عنوان مثال عملکرد تحصیلی، اهمال‌کاری منفعل و فعال بررسی شود. با توجه به رشد سریع تحولات در عرصه فناوری، اجتماعی و فرهنگی که هر کدام تأثیرات قابل توجهی در رفتارها و شکل‌گیری فرآیند تعلیم و تربیت کودکان دارند، لازم است به توسعه روش‌شناسی‌هایی در حوزه خانواده به‌ویژه سبک‌های فرزندپروری توجه بیشتری شود و نتایج این مطالعات به صورت‌های کاربردی در اختیار اولیا و متولیان آموزش و پرورش قرار گیرد. همچنین، با توجه به تأثیر منفی سبک فرزندپروری تشویق‌کننده بر اهمال‌کاری تحصیلی، پیشنهاد می‌شود مدارس به سبک فرزندپروری تشویق‌کننده توجه ویژه‌ای داشته باشند و والدین دانش‌آموزان از مزایای این سبک مطلع شوند.

۵. ملاحظات اخلاق پژوهش

در این پژوهش، برخی ملاحظات اخلاقی از جمله بیان کامل اهداف پژوهش، دادن حق انتخاب به شرکت‌کنندگان جهت شرکت یا شرکت نکردن در پژوهش و اطمینان دادن به ایشان در خصوص محرمانه نگه داشتن تمام اطلاعات و در اختیار قرار دادن پرسشنامه‌های مورد نظر با ترتیب تصادفی، رعایت شد.

۶. تقدیر و تشکر و حمایت مالی

از تمامی دانش‌آموزان و دبیران محترمی که زمینه انجام پژوهش را فراهم آوردند، قدردانی می‌شود. این پژوهش هیچ‌گونه کمک مالی از سازمان‌های تأمین مالی در بخش‌های عمومی، تجاری یا غیرانتفاعی دریافت نکرده است.

۷. تعارض منافع

بنابر اظهار نویسندگان، مقاله حاضر فاقد هرگونه تعارض منافع بوده است.

منابع

- جوکار، ب. و دلاورپور، م. (۱۳۸۶). رابطه تعلل‌ورزی آموزشی با اهداف پیشرفت. *اندیشه‌های نوین تربیتی*. ۳(۳)، ۸۰-۶۱.
<https://doi.org/10.22051/jontoe.2007.312>
- روشن‌زاده م.، تاج‌آبادی ع.، مظهری دهکردی ب.، و محمدی س. (۱۴۰۱). بررسی اثر پیش‌بینی‌کننده اعتیاد به اینترنت بر اهمال‌کاری تحصیلی دانشجویان دانشکده پرستاری. *اطلاعرسانی پزشکی نوین*. ۸(۱)، ۳۵-۲۶.
<http://jmis.hums.ac.ir/article-1-344-fa.html>
- فیروزکوهی برنج‌آبادی، م.، پورحسین، م.، و قاسمی ارگنه، م. (۱۴۰۰). کارایی درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد (ACT) دشواری‌های بین فردی و اعتیاد به اینترنت در میان دانش‌آموزان. *فصل‌نامه پژوهش‌های کاربردی روانشناختی*. ۱۲(۲)، ۳۰۱-۲۸۳.
<https://doi.org/10.22059/japr.2021.310151.643639>
- کریمی مقدم، ح.، قاسم‌زاده، س.، و ارجمندنی، ع. ا. (۱۴۰۲). اثربخشی فرزندپروری مبتنی بر طرحواره بر تاب‌آوری نوجوانان با مشکلات رفتاری. *فصل‌نامه پژوهش‌های کاربردی روانشناختی*. ۱۴(۲)، ۲۲۹-۲۱۷.
<https://doi.org/10.22059/japr.2023.343884.644286>
- کشت‌ورز کندازی، ا. (۱۳۹۷). *تعلیم و تربیت آینده با توجه به اسناد بالادستی*. شیراز: نشر تخت جمشید.
<https://parsnashr.com/?p=1238>

References

- Alavi, S. S., Jannatifard, F., Eslami, M., & Rezapour, H. (2011). Survey on validity and reliability of diagnostic questionnaire of internet addiction disorder in Students users. *Zahedan Journal of Research in Medical Sciences*, 13(7), 34-38. <https://brieflands.com/articles/zjrms-93820.html>
- Aznar-Díaz, I., Romero-Rodríguez, J. M., García-González, A., & Ramírez-Montoya, M. S. (2020). Mexican and Spanish university students' internet addiction and academic procrastination: Correlation and potential factors. *PloS One*, 15(5), e0233655. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0233655>
- Baumrind, D. (1991). The influence of parenting style on adolescent competence and substance use. *Journal of Early Adolescence*, 11(1), 56-95. <https://doi.org/10.1177/0272431691111004>
- Bentler, P. M. (1990). Comparative fit indexes in structural models. *Psychological Bulletin*, 107(2), 238-246. <https://doi.org/10.1037/0033-2909.107.2.238>
- Bentler, P. M., & Chou, C. (1987). Practical issues in structural modeling. *Sociological Methods & Research*, 16(1), 78- 117. <https://doi.org/10.1177/0049124187016001004>
- Chou, C., & Lee, Y. H. (2017). the moderating effects of internet parenting styles on the relationship between internet parenting behavior, internet expectancy, and internet addiction tendency. *The Asia-Pacific Education Researcher*, 26, 137-146. <https://doi.org/10.1007/s40299-017-0334-5>
- De Stefano, R., Cedro, C., Iannuzzo, F., Infortuna, C., Lombardo, C., Pandolfo, G., ... & Bruno, A. (2022). The relationship between subthreshold psychiatric symptoms and Internet Addiction in an Italian population. *Psychiatry Research*, 317, 114914. [10.1016/j.psychres.2022.114914](https://doi.org/10.1016/j.psychres.2022.114914)
- Dehghani, F., & Zareei Mahmoodabadi, H. (2018). The effect of using virtual social networks on depression, anxiety, and stress among young adults. *Social Behavior Research & Health*, 2(1), 174-180. <http://sbrh.ssu.ac.ir/article-1-54-en.html>
- Dhir, A., & Khalil, A. (2017). Underpinnings of internet parenting styles: The development and validation of the Internet Parenting Scale using repeated cross-sectional studies. *Journal of Educational Computing Research*, 56(7), 1149-1175. <https://doi.org/10.1177/0735633117731492>
- Duerager, A., & Livingstone, S. (2012). *How can parents support children's Internet safety? EU Kids*

- Online. Retrieved from: <https://eprints.lse.ac.uk/42872/>
- Firouzkouhi Berenjabadi, M., Pourhosein, M., & Ghasemi Argene, M. (2021). The effectiveness of acceptance and commitment therapy (ACT) on interpersonal difficulties and internet addiction among high school students. *Journal of Applied Psychological Research*, 12(2), 283-301. <https://doi.org/10.22059/japr.2021.310151.643639> (In Persian)
- Geng, J., Han, L., Gao, F., Jou, M., & Huang, C. C. (2018). Internet addiction and procrastination among Chinese young adults: A moderated mediation model. *Computers in Human Behavior*, 84, 320-333. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2018.03.013>
- Hailikari, T., Katajavuori, N. & Asikainen, H. (2021). Understanding procrastination: A case of a study skills Course. *Social Psychology of Education*, 24, 589–606. <https://doi.org/10.1007/s11218-021-09621-2>
- Hong, W., Liu, R. D., Ding, Y., Jiang, S., Yang, X., & Sheng, X. (2021). Academic procrastination precedes problematic mobile phone use in Chinese adolescents: A longitudinal mediation model of distraction cognitions. *Addictive behaviors*, 121, 106993. <https://doi.org/10.1016/j.addbeh.2021.106993>
- Johnson, G., Code, J., & Zaparyniuk, N. (2007). Online behavior and cognitive development. In C. Montgomerie & J. Seale (Eds.), *Proceeding of the World Conference on Educational Multimedia, Hypermedia and Telecommunications* (pp. 3279–3288). Norfolk, VA: The Association for the Advancement of Computing in Education. <https://www.learntechlib.org/primary/p/25845/>
- Jokar, B. & Delavarpour, M. A. (2007). The relationship between educational procrastination and achievement goals. *The Journal of New Thoughts on Education*, 3(3), 61-80. <https://doi.org/10.22051/jontoe.2007.312> (In Persian)
- Karimi Moghadam, H., Ghasemzadeh, S., & Arjmandnia, A. A. (2023). The effectiveness of a schema-based parenting program on adolescents with behavioral problems' resilience. *Journal of Applied Psychological Research*, 14(2), 217-229. <https://doi.org/10.22059/japr.2023.343884.644286> (In Persian)
- Keshtvarz Kondazi, E. (2018). *Learning and training the future according to upstream documents*. Shiraz: Takhte Jameshid Publication. <https://parsnashr.com/?p=1238> (In Persian)
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30(3), 607–610. <https://doi.org/10.1177/001316447003000308>
- Lau, W. W. F., & Yuen, A. H. K. (2013). Adolescents' risky online behaviours: The influence of gender, religion, and parenting style. *Computers in Human Behavior*. 29(6), 2690–2696. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2013.07.005>
- Li, S., Lei, H., & Tian, L. (2018). A meta-analysis of the relationship between parenting style and Internet addiction among mainland Chinese teenagers. *Social Behavior and Personality: An International Journal*, 46(9), 1475 -1487. <https://doi.org/10.2224/sbp.7631>
- Lou, S. J., Shih, R. S., Liu, H. T., Guo, Y. C., & Tseng, K. H. (2010). The influences of the sixth grader s' parents' internet literacy and parenting style on internet parenting. *Turkish Online Journal of Educational Technology*, 9(4), 173-184. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ908083.pdf>
- Mikaeili, N., & Salmani, A. (2021). Investigating the role of parenting styles in predicting students' academic procrastination. *Journal of Family Relations Studies*, 1(1), 13-20. <https://doi.org/10.22098/jhrs.2022.8669.1002>
- Mohamed, G., & Bernouss, R. (2020). A cross-sectional study on internet addiction among Moroccan high school students, its prevalence and association with poor scholastic performance. *International Journal of Adolescence and Youth*, 25(1), 479-490. <https://doi.org/10.1080/02673843.2019.1674165>
- Mortazavi, F., Mortazavi, S. S., & Khosrorad, R. (2015). Psychometric Properties of the Procrastination Assessment Scale-Student (PASS) in a Student Sample of Sabzevar University of Medical Sciences, *Iranian Red Crescent medical journal*. 17(9), e28328. <https://doi.org/10.5812/ircmj.28328>
- Roshanzadeh, M., Tajabadi, A., Mazhari Dehkordi, B., & Mohammadi, S. (2022). Investigating the role of internet addiction in predicting academic procrastination in nursing students. *Journal of Modern*

- Medical Information Sciences*, 8(1), 26-35. <http://jmis.hums.ac.ir/article-1-344-en.html> (in Persian)
- Shadzi, M. R., Salehi, A., Molavi Vardanjani, H. (2020). Problematic internet use, mental health, and sleep quality among medical students: A path-analytic model. *Indian Journal of Psychological Medicine*, 42(2), 128-135. https://doi.org/10.4103/IJPSYM.IJPSYM_238_19
- Shportun, O., Avramenko, N., Kaplinsky, V., Koval, T., Tyurina, T., Matokhniuk, L., ... & Bloshchynskiy, I. (2022). Psychological Analysis of Procrastination as a Destructive Factor in the Formation of Professionalism. *BRAIN Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience*, 13(1), 361-386. <https://doi.org/10.18662/brain/13.1/289>
- Solomon, L. J., & Rothblum, E. D. (1984). Academic procrastination: Frequency and cognitive-behavioral correlates. *Journal of Counseling Psychology*, 31(4), 503–509. <https://doi.org/10.1037/0022-0167.31.4.503>
- Stavropoulos, V., Alexandraki, K., & Motti-Stefanidi, F. (2013). Recognizing internet addiction: Prevalence and relationship to academic achievement in adolescents enrolled in urban and rural Greek high schools. *Journal of Adolescence*, 36(3), 565–576. <https://doi.org/10.1016/j.adolescence.2013.03.008>
- Tian, Y., Qin, N., Cao, S., & Gao, F. (2021). Reciprocal associations between shyness, self-esteem, loneliness, depression and Internet addiction in Chinese adolescents. *Addiction Research & Theory*, 29(2), 98-110. <https://doi.org/10.1080/16066359.2020.1755657>
- Traş, Z. & Gökçen, G. (2020). Academic procrastination and social anxiety as predictive variables internet addiction of adolescents. *International Education Studies*, 13(9), 23. <https://doi.org/10.5539/ies.v13n9p23>
- Valcke, M., Bonte, S., Wever, B., & Rots, I. (2010). Internet parenting styles and the impact on Internet use of primary school children. *Computers & Education*, 55(2), 454–464. <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2010.02.009>
- Widyanto, L., & McMurrin, M. (2004). The psychometric properties of the internet addiction test. *Cyberpsychology & Behavior*, 7(4), 443–450. <https://doi.org/10.1089/cpb.2004.7.443>
- Yıldız, M., Duru, H., & Eldeleklioğlu, J. (2020). Relationship between Parenting Styles and Multidimensional Perfectionism; A Meta-Analysis Study. *Educational Sciences: Theory and Practice*. 20(4), 16-35. <https://psycnet.apa.org/record/2021-06746-002>
- Young, K. S. (1998). Internet addiction: the emergence of a new disorder. *Cyber Psychology and Behavior*, 1(3), 237- 44. <https://doi.org/10.1089/cpb.1998.1.237>

The Pattern of Structural Relations of Academic Procrastination Based on Internet Parenting Styles with The Mediating Role of Internet Addiction

Extended Abstract

Aim

The purpose of this research was to investigate the relationship between internet parenting styles and academic procrastination, considering the mediating role of internet addiction. Procrastination or postponing tasks is a habit that exists in many people, to the point that researchers believe that this characteristic is an inherent human tendency (Hong et al., 2021). One of the dimensions of procrastination is academic procrastination, which is defined as the dominant and persistent tendency of learners to postpone academic activities. Factors associated with academic procrastination include individual, environmental, and family factors. Parenting style is one of the family factors associated with academic procrastination (Mikaeli & Salmani, 2021). Parenting refers to the specific methods and behaviors of parents that they adopt individually or in conjunction with their child and that affect the child's development (Yıldız et al., 2020). Based on research conducted based on naturalistic observation, clinical interviews with parents, and other methods, Baumrind (1991) introduced four parenting styles: authoritative, authoritarian, permissive, and neglectful. Studies have shown that parenting styles have a significant impact on preventing various types of harms faced by children; one of these harms is Internet addiction (Tian et al., 2021). The most common definition of Internet addiction is that it creates a kind of behavioral dependence on the Internet. Academic procrastination is an important variable of interest to education activists and educational psychologists. Since parental reports and research show that expanding children's access to the Internet has effects on students' academic procrastination, and with the research evidence presented, Internet addiction was considered as a mediating variable to explain as many causes of academic procrastination as

possible. In general, this study attempts to examine the relationship between Internet parenting style and academic procrastination, with the mediating role of Internet addiction, based on what was said above.

Methodology

The current research is of the correlational type, and in the form of a structural equation model, it has investigated the mediating role of Internet addiction in academic procrastination and Internet parenting styles which includes two real variables and three observable Variable. The statistical population of the current research was teenagers in the 10th, 11th and 12th grades of second secondary school in Neyriz city of Fars province in the academic year of 2020-2021. In total, one girl's school out of 6 schools and one boy's school out of 4 schools were sampled by cluster sampling method. In order to determine the research sample, based on the table of Krejcie & Morgan (1970), according to the population of 1200 people, the required size of the sample was determined to be 291. Then the questionnaires were distributed and completed and finally 300 correct questionnaires were analyzed. Also, to check the validity and reliability of the online parenting styles questionnaire, exploratory and confirmatory factor analysis was used, which was done in SPSS (version 26) and AMOS (version 24) software. The measurement tools included internet addiction test (Young, 1998), Procrastination assessment scale – student (Solomon & Rothblum, 1984) and Internet Parenting Style Instrument (Lau & Yuen, 2013). In order to conduct the research, the necessary permits were obtained from the Education Department of Neyriz city. Then, to carry out the research, referring to the selected schools and classes, the students present in the classes were invited to cooperate. After providing a brief explanation about the purpose of the research and how to complete the questionnaires and emphasizing the importance of honesty in answering, the researcher followed ethical considerations such as giving the participants the right to choose to participate or not participate in the research and assuring Regarding keeping all the information confidential, he provided them with the questionnaires in random order. Also, the participants were told that there is no need to mention their names. After the implementation, the questionnaires were collected and subjected to statistical analysis. The final research model is shown in Figure 1.

Findings

First, the possibility of factor analysis in the research sample was checked using Bartlett's test and sampling adequacy index (KMO). The findings showed that Bartlett's test was significant for data sphericity and KMO coefficient. Therefore, based on the data collected in this research, we can analyze the factor of the internet parenting style questionnaire. The obtained model was analyzed in exploratory factor analysis using AMOS software (version 24). This model includes three factors and 14 items, the indicators of which indicate the acceptable and desirable fit of the model in the cultural context of the present study. Before testing the model, the outlier data were first removed, and then the assumptions of structural equation modeling, including the assumption of normality, linearity, and the absence of multiple collinearity, were examined. According to the research hypothesis, internet parenting styles predict academic procrastination through the mediation of internet addiction. The findings showed that the relationship between Internet addiction and factors of academic procrastination is positive and significant. Also, internet parenting styles regarding permissive and concerned parents have a significant positive relationship with academic procrastination; But the children of encouraging parents showed a negative and significant relationship with academic procrastination. The findings of the research showed that Internet addiction has a significant and acceptable mediating role in the relationship between Internet parenting styles and academic procrastination.

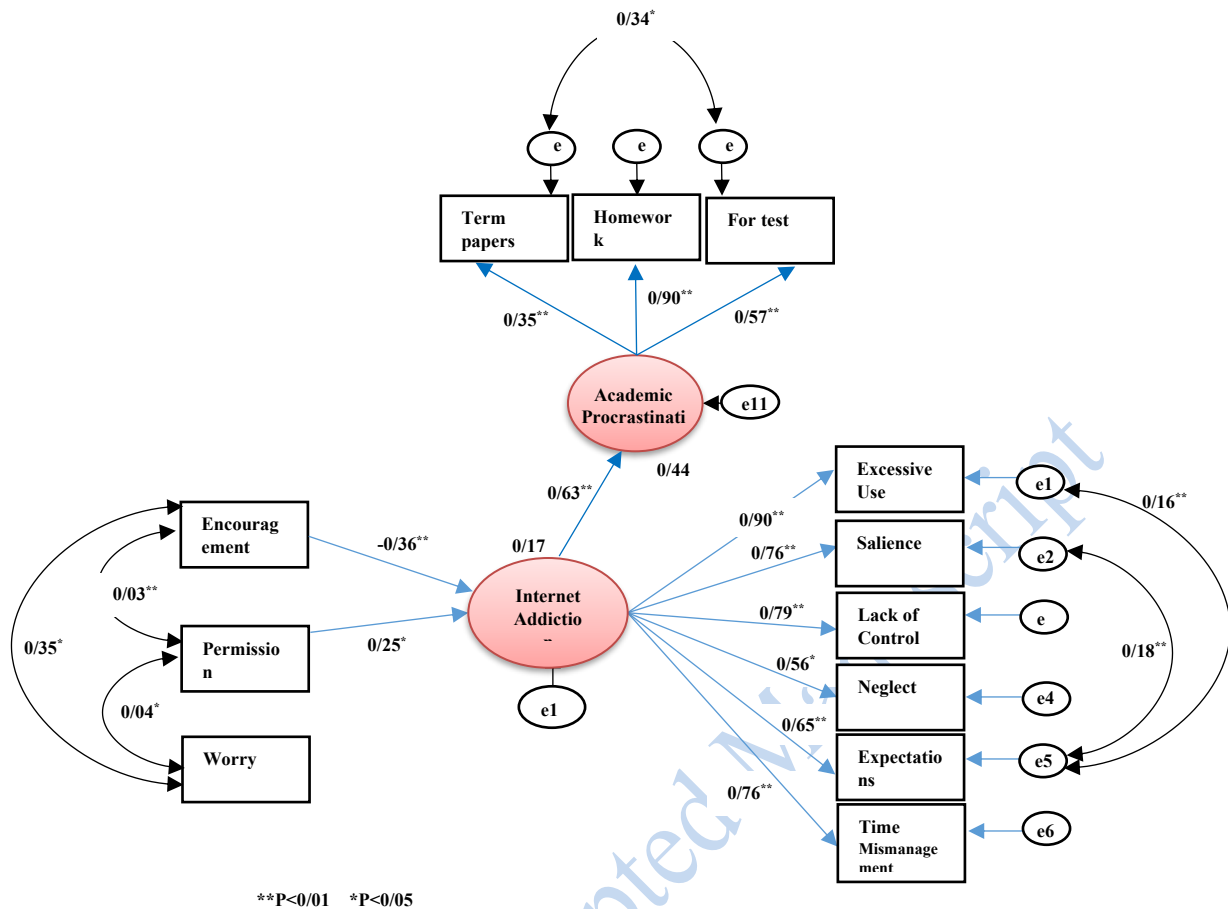

Figure 1. Final research model

As can be seen in Figure 3, the present research model explained 0.44% of the variance of the main research variable, namely academic procrastination, and 0.17% of Internet addiction, which is a very desirable value.

Conclusion

The purpose of this research was to investigate the mediating role of Internet addiction in the relationship between Internet parenting styles and academic procrastination. The findings showed that the research model has a good fit with the collected data.

The first finding showed that the relationship between permissive parenting style and Internet addiction is positive and significant. This finding is consistent with the results of research by Chou & Lee (2017), Li et al. (2018), Lou et al. (2010), Duerager & Livingston (2012), and Valcke et al. (2010), which emphasize the significant impact of parenting styles on addiction and, in general, how children interact with the Internet.

Another finding of the study showed that the relationship between encouraging parenting style and Internet addiction was negative and significant. This finding is also consistent with the results of research by Chou & Lee (2017), Li et al. (2018), Lou et al. (2010), Duerager & Livingston (2012), and Valcke et al. (2010), that parenting styles have a significant impact on Internet use. According to Baumrind's (1991) theory of parenting styles, parents with permissive styles avoid conflict and allow their children to meet their friends online, download their favorite songs and movies, and play online games to their heart's content. On the other hand, according to Baumrind's (1991) theory of parenting styles, parents with encouraging styles always help their children use the Internet, share their own experiences in using the Internet with their children, and discuss the advantages and benefits of the Internet with them. The results of the current research in the structural equation model showed that Internet parenting styles explain 0.44 of the variance of academic procrastination with the mediating role of Internet addiction. Which shows the indirect effect of how parents deal with their children's use of the Internet in academic procrastination; therefore, family trainings focusing on internet parenting styles can be the priority of parent training programs. This research was done using a correlational design; therefore, it is not possible to make a causal inference from it. Finally, as research proposals, it is better to control some variables such as moderators such as gender.

Keywords: Academic Procrastination, Internet Addiction, Internet Parenting Styles

Ethical Considerations

In this study, some ethical considerations were observed, including fully stating the research objectives, giving participants the right to choose whether or not to participate in the research, assuring them that all information would be kept confidential, and providing the questionnaires in random order.

Acknowledgments and Funding

All the students and teachers who provided the basis for this research are gratefully acknowledged. This research has not received any financial support from any funding organization in the public, commercial, or non-profit sectors.

Conflict of Interest

According to the authors, this article is free of any conflict of interest.

In Press / Accepted Manuscript